

तित्तः। कषायः। हृत्स्थश्वाहनम्। अतिभ्रम-
णम्। रविकिरणः। आयामः॥ *॥

प्रमेहे अपथ्यम्।

सूत्रवेगः। घूमपानम्। खेदः। रक्तमोक्षणम्।
सदासन्नम्। दिवानिद्रा। नवान्नम्। दधि।
आनूपमांसम्। निष्यावम्। पिष्टान्नम्। मैथु-
नम्। सौवीरकम्। सुरा। युक्तम्। तैलम्।
चौरम्। घृतम्। गुडः। तुम्बी। तालास्थिमज्जा।
विरुद्धाशनम्। कुशाखम्। इक्षुः। दुष्टाम्बु।
खादु। अन्धः। लवणम्। अभिष्यन्दि॥ *॥

अथ मेदधि पथ्यम्।

चिन्ता। अमः। जागरणम्। अवायः। प्रोहर्ल-
नम्। लङ्घनम्। आतपः। हृत्स्थश्वाहनम्।
भ्रमणम्। विरेकः। प्रच्छेदनम्। अपतर्पणम्।
पुरातना वैद्यवकोरदूषशमाकनीवारप्रियङ्गु-
जुग्माः। यवः। कुलत्थः। चयकः। मस्तरः।
सुन्नः। तुवरी। मधु। लाजा। कटुतित्तकषा-
याणि। तक्रम्। सुरा। चिङ्गटमत्स्यः। दग्ध-
वार्त्ताङ्गः। फलचयम्। यवासकम्। शिरीष-
लोघ्रहरीतकीनां चूर्णेन गात्रविलेपनम्। कटु-
अयम्। सर्षपतैलम्। एला। सर्वाणि रूक्षाणि।
सुखतैलम्। पत्रशकः। अगुरुलेपनम्। प्रतप्त-
नीराणि। शिलाजतूनि। भोजनात् प्राक् वारि-
पानम्॥ *॥

मेदधि अपथ्यम्।

ज्ञानम्। रसायनम्। शालिः। गोधूमः। सुख-
शीलता। चौरम्। इक्षुविक्रतिः। माषः।
सौहृद्यम्। खेदनानि। मत्स्यः। मांसम्।
दिवानिद्रा। सक्तः। गन्धः। मधुराणि। समग्र-
भोजनस्य पश्चात् जलपानम्। अतिमात्रोप-
चिते विशेषाहमनक्रिया॥ *॥

अथोदररोगे पथ्यम्।

विरेचनम्। लङ्घनम्। अण्डसम्भवकुलत्थसुन्ना-
रुणशालिवयाः। जाङ्गलन्दगपक्षिणः। सिता।
सुरा। माचिकम्। सौधुः। माध्वीकम्।
घाङ्गवः। तक्रम्। रसोनम्। रुधृतैलम्। आर्द्र-
कम्। शालिचशकम्। कुलकम्। कठिलकम्।
पुनर्नवा। शिशुफलम्। हरीतकी। ताम्बू-
लम्। एला। यवशूकम्। आयसम्। अजा-
गवोष्ट्रीमहिषीणां पयः। सूत्रच। लघूनि।
तिक्तानि। दीपनानि। वस्त्रेण सम्बन्धनम्।
अग्निकर्म। विषप्रयोगः। विशेषतः ब्रोह्मसु-
द्धवे वामे अग्रवाहौ धमनीयधः। वहाङ्गये
उदकजे चतुर्थिते नाभेरधः। यथाविधिप्रश्न-
विधिः। समीरणोत्थे आदितः घृतपानम्।
अभ्यङ्गनम्। अनुवासनम्॥ *॥

उदररोगे अपथ्यम्।

सखेहनम्। घूमपानम्। जलपानम्। सिरा-
यधः। हृदिः। यानम्। दिवानिद्रा। आयामः।
पिष्टवैकतम्। औदकानूपमांसम्। पत्रशकम्।
तिलः। उष्णानि। विदाहीनि। लवणाशनम्।
शमीधानम्। विरुद्धाशनम्। दुग्धनीरम्। सुक्खि।

महेन्द्रगिरिजातानां नदीनां जलम्। विष्ट-
म्नीनि। ह्रिदससुद्धवे विशेषतः खेदः॥ *॥

अथ शोथे पथ्यम्।

संशोधनम्। लङ्घनम्। असमोक्षः। खेदः।
प्रलेपः। परिषेचनम्। पुरातनशालिवकुलत्थ-
सुन्नाः। गोधा। शलकः। सुजङ्गसुकृतिरि-
ताम्बूलावादयो जाङ्गलविकिराः। कूर्मः।
शङ्खी। प्रपुराणसर्पः। तक्रम्। सुरा।
माचिकम्। आसवः। निष्यावः। कठिलकम्।
रक्तशिशु। रसोनम्। कर्कोटकम्। मानमूलम्।
सुवर्चला। यङ्गनकः। पटोलम्। वेचायम्।
वाङ्गिजनम्। मूलकम्। पुनर्नवा। चित्रकम्।
पारिभद्रः। श्रीपर्णम्। निम्बः। चुरपल्लवम्।
एरुतेलम्। कटुका। हरिद्रा। हरीतकी।
चारनिषेवणम्। भलातकम्। गुग्गुलुः। आय-
सम्। कटूनि। तिक्तानि। दीपनानि। गोष्ठा-
महिषीभवन्नाणि। कस्तूरिका। शिलाजतु।
पाक्षुरोगोक्तवह्निकर्म॥ *॥

शोथे अपथ्यम्।

पवनसलिलम्। वेगरोधः। विरुद्धपानाशनम्।
विषमाशनम्। ऋद्धचयम्।। आम्बाजानुपे-
पिशितलवणे। शुष्कशकम्। नवान्नम्। गौडम्।
पिष्टान्नम्। दधि। क्लृप्तशर्म। विष्णलम्। मद्यम्।
अन्धम्। घानाः। वल्लूरम्। गुरु। असात्म्यम्।
विदाहि। अरात्रौ खत्रः। मैथुनम्॥ *॥

अथ रुद्धिप्रप्राधिकारे पथ्यम्।

संशोधनम्। वस्तिः। अष्टविमोक्षः। खेदः।
प्रलेपः। अरुणशालयः। एरुतेलम्। सुरभी-
जलम्। घन्वामिषम्। शिशुफलम्। पटोलम्।
पुनर्नवा। गोक्षुरः। अभिमन्यः। ताम्बूलम्।
पथ्या। सरला। रसोनम्। वाङ्गिजनम्। यङ्ग-
नकम्। मधूनि। कौर्मं घृतम्। तप्तजलम्।
तक्रम्। आमवातापहममिकादि चान्नपानम्।
पुराणसुरा। अर्द्धेन्दुवद्वचयोर्दाहः। आमा-
शये बाहुशिरायधः॥ *॥

प्रभट्टावपथ्यम्।

विरुद्धपानाशनम्। असात्म्यसेवा। संशोभणम्।
हृत्तिहयादियानम्। आनूपमांसानि। इधूनि।
माषाः। दुग्धानि। पिष्टान्नम्। उपोदिका।
गुरुणि। सुक्रोत्थितवेगरोधः॥ *॥

अथ गलगण्डादौ पथ्यम्।

हृदिः। विरेचनम्। नखम्। खेदः। घूमः।
शिरायधः। अग्निकर्म। चारयोगः। प्रलेपः।
लङ्घनम्। पुराणघृतपानम्। जीर्णलोहित-
शालयः। यवाः। सुन्नाः। पटोलम्। रक्त-
शिशु। कठिलकम्। शालिचशकम्। वेचा-
यम्। रूक्षाणि। कटूनि। सर्वाणि दीपनानि।
गुग्गुलुः। शिलाजतु। विशेषतः जिह्वातलस्थ-
सिराह्वयच्छेदः। मणिवन्धोर्हं अङ्गुलान्तरास्तिष्ठो
रेखाः कात्याः। गलगण्डगण्डमालापचीग्रन्थ-
रुदातरे यथादोषं यथावस्थं एतत् सर्वं
पथ्यम्॥ *॥

गलगण्डे अपथ्यम्।

सर्वचोरेक्षुविक्रतिः। आनूपमांसम्। पिष्टा-
न्नम्। अन्नम्। मधुरम्। गुरुद्रव्यम्। अभि-
ष्यन्दिद्रव्यम्॥ *॥

अथ शीपदे पथ्यम्।

प्रच्छेदनम्। लङ्घनम्। असमोक्षः। खेदः।
विरेकः। परिलेपनम्। पुरातनषष्टिकशालयः।
यवाः। कुलत्थाः। लघुनम्। पटोलम्। वार्त्ताङ्गः।
शोभाङ्गम्। कारवेक्षम्। पुनर्नवा। मूलकम्।
पूतिका। एरुतेलम्। सुरभीजलम्। कटूनि।
तिक्तानि। दीपनानि। वातोद्धवे गुल्फोपरि-
ष्ठात् चतुरङ्गुले सिरायधः। पैत्तिके गुल्फतले
शिरायधः। कफजे अङ्गुष्ठतले सिरायधः॥ *॥

शीपदे अपथ्यम्।

पिष्टान्नम्। दुग्धविकृतम्। गुडः। आनूपमांसि-
यम्। खादुरसः। पारिपात्रसङ्घविष्वग्दी-
जलम्। पिच्छिलम्। गुरुद्रव्यम्। अभिष्यन्दि-
द्रव्यम्॥ *॥

अथ विद्रव्यौ पथ्यम्।

आमावस्थे रेचनलेपखेदासमोक्षयानि। जीर्ण-
शमाककलमौ। कुलत्थः। लघुनम्। रक्त-
शिशु। निष्यावः। कारवेक्षः। पुनर्नवा।
श्रीपर्णी। चित्रकम्। चौरम्। शोथोक्तानि
सर्वाणि। भलावस्थे प्रश्नकर्म। पुराणरक्त-
शालिः। घृतम्। तैलम्। सुन्नरसः। विलेपी।
घन्वजरावाः। शालिचशकम्। कदलम्। पटो-
लम्। हिमवालुका। चन्दनम्। तप्ताम्बु।
शीताम्बु। व्रणोदितं सर्वम्॥ *॥

विद्रवावपथ्यम्।

आमावस्थे शोथोक्तान्यपथ्यानि। प्रकावस्थे व्रणो-
क्तान्यपथ्यानि॥ *॥

अथ व्रणशोथव्रणसदोव्रणनाडीव्रणेषु

पथ्यम्।

विस्त्रापनम्। रक्तसुक्तिः। उपनाहः। विपा-
टनम्। शोधनम्। रोपणम्। पुराणचित-
शालयः। यवः। यष्टिकः। गोधूमः। जाङ्गलन्दग-
पक्षिणः। विलेपी। लाजमसः। कटुतैलम्।
घृतम्। मधु। तैलम्। मस्तरम्। तुवरी।
सुन्नयूषः। शकैरा। आघाफफलम्। वार्त्ताङ्गः।
कर्कोटकम्। पटोलम्। कारवेक्षम्। निम्ब-
पत्रम्। वेचायम्। बालमूलकम्। सुनिषण-
कम्। शालिचशकम्। तण्डुलीयः। वास्तू-
कम्। त्रिफला। पनसम्। चोचम्। दाहि-
मम्। कटुकाफलम्। जीवन्ती। सैन्धवम्।
द्राक्षा। खादुतित्तकषायाः। स्निग्धोष्णद्रवो-
त्तराद्रम्। एषणम्। शमनम्। दाहः। खेद-
नम्। बन्धनक्रिया। व्रणावचूर्णनम्। लेपः।
घूपनम्। पत्रधारणम्। उपशिरम्। बालयज-
नम्। चन्दनम्। तिललेपनम्। तप्तशीताम्बु।
क्षीरम्। पक्तः। परा वैकताः॥ *॥

व्रणशोथव्रणसदोव्रणनाडीव्रणेषु अपथ्यम्।

नवधानम्। तिलः। कषायः। माषः। कुलत्थः।